

Dosarul nr. 1ra-1084/2023
I-20007986-01-1ra-07072023

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Anatolie Țurcan
Judecători –Sergiu Daguța și Ghenadie Eremciuc

Examinând în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea recursurilor ordinare împotriva sentinței din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și deciziei din 17 ianuarie 2023 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, declarate de către avocatul Marin Popa și de inculpat, recursului declarat și de către avocatul Denis Ipatii în numele inculpatului

Belei Ion XXXXX, născut la XXXXX, în s. XXXXX, cetățean al RM, anterior judecat.

	<i>Termenul de examinare:</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>21.01.2020 - 22.07.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>18.08.2021 - 17.01.2023,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>07.07.2023 - 07.12.2023.</i>

Asupra recursurilor declarate de către avocatul Marin Popa, de către inculpat și de către avocatul Denis Ipatii în numele inculpatului Belei Ion, completul de judecată

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința din 22 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Belei Ion a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 5 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport.

Belei Ion a fost condamnat în baza art. 266 Cod penal la 1 an închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din momentul reținerii, cu includerea în pedeapsa perioadei aflării în stare de reținere, de arest și de arest la domiciliu, de la 3 noiembrie 2019, orele 12:20 până la 28 februarie 2020, orele 12:20, cu anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport.

S-a încasat de la Belei Ion în bugetul de stat cu titlu cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale, a mijloacelor bănești în cuantum de 10 510 lei.

Mijloacele materiale de probă: a) un suport informațional de tip CD-R, de model „Omega”, cu o înregistrare video din 3 noiembrie 2019 de la locul accidentului rutier și b) Procesul-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr.6815 din 3 noiembrie 2019, vor rămâne la materialele cauzei penale pe toată perioada păstrării sale.

Corpul delict: mijlocul de transport de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, transmis spre păstrare temporară lui Corneliu Roșca, a fost restituit acestuia, după rămânerea definitivă a prezentei sentințe.

Permisul de conducere cu numărul 015701241, eliberat pe numele lui Belei Ion și transmis spre păstrare Agenției Servicii Publice în baza încheierii judecătorești din 8 noiembrie 2019, s-a transmis Agenției Servicii Publice pentru anularea acestuia, din momentul rămânerei definitive a prezentei sentințe.

S-a încasat de la Belei Ion în beneficiul lui Cuțchii Boris și Nicova Valentina prejudiciul material cauzat prin infracțiune a mijloacelor bănești în sumă de 56 703 lei și cu titlu de prejudiciu moral a mijloacelor bănești în sumă de 150 000 lei.

S-a încasat de la Belei Ion în beneficiul lui Nicova Valentina cu titlu de compensare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune mijloace bănești în sumă de 17 673 lei și cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, mijloace bănești în sumă de 50 000 lei, ce constituie în total suma de 67 673 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Corneliu Roșca împotriva lui Belei Ion s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Belei Ion, la data de 3 noiembrie 2019, orele 3:00, conducând în stare de ebrietate alcoolică mijlocul de transport de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, pe str. Maria Drăgan, în adiacentul imobilul nr. 28/2 din direcția str. Ciocana în direcția str. Făurești din mun. Chișinău, încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, și anume prevederile **pct. 45 subpct. (1)** care prevede că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră”; **pct. 45 subpct. (2)** care stipulează că „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”; **pct. 14 lit. (a)** potrivit căruia „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere” și prevederile art. 32 alin. (4) lit. b) din Legea nr.

131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier în conformitate cu care „participanții la traficul rutier sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluența și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic, să nu cauzeze prejudicii mediului înconjurător, proprietății publice sau private”, în rezultat a comis un accident rutier, tamponându-l pe Cuțchii Veaceslav XXXXX, născut la XXXXX, care traversa str. Maria Dragan în apropiere de imobilul nr. 28/2 din mun. Chișinău, iar prin urmare a comiterii accidentului, Cuțchii Veaceslav a decedat. În acest context, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201903C2416 din 30 decembrie 2019, decesul lui Cuțchii Veaceslav, născut în XXXXX, a survenit în rezultatul hemoragiei externe apărute în rezultatul leziunilor organelor interne, ca consecință a traumei deschise a abdomenului, fiind depistate la examinarea medico-legală a cadavrului următoarele leziuni corporale: excoriații, plagă contuză în regiunea capului, revărsate sanguine în țesuturile moi pericraniene, sânge în ventriculii cerebrali, excoriații în regiunea toracelui, fracturi costale bilaterale pe mai multe linii anatomice cu revărsate sanguine în țesuturile moi adiacente fracturilor, contuzia hilurilor pulmonare, excoriații în regiunea abdomenului, plagă ruptă a peretelui anterior a abdomenului cu revărsate sanguine în țesuturile moi, eviscerarea intestinelor, lezarea intestinului gros și mezoul intestinelor, rupturi multiple a lobului drept a ficatului, hemoragii retroperitoneale, echimoză și excoriații în regiunea membrului superior drept, echimoze, excoriații, plagă ruptă, la nivelul membrelor inferioare și fractură deschisă a ambelor oase a gambei drepte cu revărsate sanguine în țesuturile moi adiacente fracturilor - leziuni ce au fost produse intravital, la acțiunea traumatică a unui corp(uri) contodent(e) dur(e) sau lovirea de unasemenea corp(uri), posibil în timpul și circumstanțele indicate, de părțile proeminente a unității de transport aflată în mișcare, ce au legătură cauzală directă cu survenirea decesului și în comun ca periculoase pentru viață se califică ca vătămare corporală gravă.

Acțiunile lui Belei Ion au fost încadrate juridic de către instanța de fond ca infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal, - *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

Tot el, după ce a condus în stare de ebrietate alcoolică automobilul de model „XXXXX” cu n/î XXXXX și a comis tamponarea pietonului Cuțchii Veaceslav în apropierea imobilului nr. 28/2, amplasat pe str. Maria Drăgan din mun. Chișinău, la 3 noiembrie 2019, orele 3:00, încălcând regulile de securitate a circulației rutiere și de exploatare a mijloacelor de transport și anume, acționând contrar prevederilor pct. 12 subpct. 1) din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, care stipulează că „conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat: a) să oprească imediat vehiculul semnalizându-l în conformitate cu punctul 37 subpunctul 1) litera a) sau subpunctul 2) din prezentul Regulament; b) să nu schimbe poziția vehiculului și a obiectelor de pe carosabil provenite ca urmare a accidentului în traficul rutier, cu excepția cazurilor prevăzute în subpunctul 1) literele c) și d) din prezentul punct; c) să acorde primul ajutor, să cheme

ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență - să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa, prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul accidentului; d) să elibereze carosabilul deplasând vehiculul pe acostament ori cât mai aproape de bordura trotuarului, atunci când în urma accidentului nu sânt persoane decedate și/sau traumatizate, iar prezența pe carosabil a vehiculului implicat în accident face dificil sau blochează traficul rutier; să marcheze locul inițial al vehiculului, obiectelor ce țin de accident și a persoanei traumatizate, dacă se impune schimbarea poziției acestora pentru acordarea primului ajutor, transportarea persoanei traumatizate cu propriul vehicul la unitatea medicală sau pentru eliberarea carosabilului; e) să asigure, pe cât posibil, păstrarea urmelor, precum și ocolirea locului accidentului; g) să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea polițiștilor; h) să nu consume băuturi alcoolice sau droguri, precum și să nu administreze medicamente preparate în baza acestora până nu va fi supus testării alcoolscopice, sau, după caz, examinării medicale și recoltării probelor biologice”, fără să solicite intervenția ambulanței, a poliției și fără să acorde primul ajutor medical lui Cuțchii Veaceslav, admitând cu bună-știință că a comis un accident rutier, în rezultatul căruia a existat victima Cuțchii Veaceslav, ce a suportat traumatisme și prin urmare a decedat, intenționat a părăsit locul accidentului rutier împreună cu automobilul pe care-l conducea într-o direcție necunoscută.

Acțiunile prejudiciabile ale lui Belei Ion menționat mai sus, au fost încadrate juridic de către instanța de fond ca infracțiunea prevăzută de art. 266 Cod penal, - *părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) și (5) Cod penal.*

3. Inculpatul a declarat *apel*, solicitând casarea sentinței în parte ce se referă la aplicarea pedepsei în baza art. 264 alin. (4) Cod penal și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care executarea pedepsei cu închisoarea să fie suspendată condiționat în baza art. 90 Cod penal, iar pe art. 266 Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă.

Apelantul a invocat că sincer se căiește în cele comise, nu se află la evidența medicului psihiatru (f.d.131), la locul de trai se caracterizează pozitiv, întreține relații de concubinaj cu Darii Lucia și are 2 copii minori la întreținere. Nu se află la evidența medicului narcolog, fapt confirmat de adeverința nr. 219-01-9/566 a Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul raional Edineț (f.d.125).

4. Prin decizia din 17 ianuarie 2023 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelul a fost respins, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel a reținut că vinovăția inculpatului Belei Ion în comiterea infracțiunii a fost dovedită pe deplin în baza probelor administrate la cauza penală, acțiunile inculpatului, corect fiind încadrate în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, adică

încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate, încălcarea ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, cât și în baza art. 266 Cod penal, adică părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) și (5) Cod penal.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond corect și legal a conchis că corectarea și reeducarea lui Belei Ion este posibilă doar prin aplicarea față de inculpat a unei pedepse în formă de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, instanța de apel a menționat că, alegațiile inculpatului precum că el se caracterizează pozitiv și că are doi copii minori la întreținere, nu pot justifica la caz aplicarea unor sancțiuni neprivative de libertate, cu atât mai mult că instanța de fond a ținut cont de aceste circumstanțe la stabilirea termenului pedepse sub formă de închisoare, astfel că ele nu mai pot fi luate în vedere în mod repetat și ca circumstanțe care ar justifica suspendarea executării pedepsei cu închisoare sau aplicare unei pedepse mai blânde în formă de amendă.

Cu referire la acțiunile civile înaintate, la mijloacele materiale de probă, chestiunea cu privire la corpurile delictive, dar și referitor la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel a constatat că instanța de fond a soluționat acestea în strictă conformitate cu normele de procedură penală, astfel că instanța de apel nu a constatat prezența căroră motive de intervenire în sentință în această privință, cu atât mai mult că nici părțile în proces nu au contestat sentința în partea ce vizează chestiunile menționate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu *recurs* ordinar de către avocatul Marin Popa și de către inculpat care solicită admiterea recursului, casarea hotărârilor adoptate ce se referă la aplicarea pedepsei în baza art. 264 alin. (4) Cod penal și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care executarea pedepsei cu închisoarea să fie suspendată condiționat în baza art. 90 Cod penal, iar pe art. 266 Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă.

Recurentul invocă că instanța de fond și de apel au analizat unilateral probele acuzării din punct de vedere al circumstanțelor agravante, ne luând în considerație și neelucidând circumstanțele atenuante cum sunt prezența copiilor minori în familia inculpatului care necesită întreținere din partea inculpatului, atitudinea conștiincioasă a inculpatului în partea recuperării prejudiciului material, inclusiv și o parte a culpei comisă de către partea vătămată, care aflându-se în stare de ebrietate alcoolică gravă s-a inclus în traversarea la fugă a carosabilului având scop de a nu rămâne în urmă de amicii săi, lăsând fără apreciere toate aceste circumstanțe administrate și cercetate în cadrul cercetării judecătorești și anume potrivit motivației din textul deciziei rezultă că s-a adoptat o decizie unilaterală și greșită în partea aplicării unei pedepse prea aspre cu închisoarea și prin care a respins cererea de apel.

Consideră recurentul că instanța de apel nu s-a expus în nici un fel asupra cerințelor inculpatului privitor la aplicarea unei pedepse nonprivative de libertate.

Menționează că în speța dată, atât instanța de fond, cât și cea de apel a avut toate temeiurile de a se limita la stabilirea pedepsei și prin prisma aplicării art. 90¹ alin. (1) Cod penal. În cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, a ajuns la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei.

Reiterează recurentul că, argumentele aduse sunt suficiente pentru a constata aplicarea defavorabilă a normelor legale cu privire la modul de stabilire a pedepsei cu închisoarea, dar și în fond, instanțele inferioare nu au soluționat în mod credibil a tuturor cauzelor și condițiilor ce au dus la comiterea infracțiunii în cauză, fapt ce contravine și jurisprudenței Curții Supreme de Justiție în cauze cu obiect similar, având în vedere că soluția adoptată reduce esențial din garanțiile legale acordate inculpatului și influențează jurisprudența constantă.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală.

5.1 Decizia instanței de apel este atacată cu *recurs* ordinar și de către avocatul Denis Ipatii la **27 octombrie 2023** (data depunerii recursului prin poșta electronică), care solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul invocă că instanța de apel, sub nici o formă nu și-a motivat soluția adoptată, prin prisma circumstanțelor cauzei, probelor cercetate nemijlocit în cadrul ședinței și a normelor legale aplicabile, or, instanța, din multitudinea argumentelor apărării nu a reținut nici o circumstanță atenuantă, nici cea de recunoaștere a vinovăției, inclusiv fiind ignorate aspectele clare ce atestă că Belei Ion are la întreținere 2 copii minori, activează, are un domiciliu permanent, are loc de muncă.

Consideră recurentul că instanța de apel, la individualizarea pedepsei sub nici o formă nu a reținut următoarele circumstanțe: Belei Ion a comis o infracțiune din imprudență, la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, angajat, căsătorit, 2 copii minori la întreținere, la locul de muncă se caracterizează pozitiv, că anterior nu a fost judecat, antecedente penale lipsesc și că acesta nu doar a recunoscut vinovăția în cele incriminate, situație care deseori este folosită de persoanele vinovate doar în scopul de atenuare a pedepsei, dar într-adevăr a conștientizat întreaga seriozitate a acțiunilor sale și desi nu și-a recunoscut integral acțiunile întru compensarea și restabilirea echității sociale, a depus maxim efort și a reparat integral prejudiciul cauzat părții vătămate, atât cel material, cât și cel moral, fapt confirmat de către aceștia prin recipisele eliberate și bonurile de plată anexate la materialele cauzei.

Menționează recurentul că, toate aceste circumstanțe atenuante, fiind confirmate prin probe, în cumul chiar pot fi considerate ca fiind excepționale, iar instanța de apel, la individualizarea pedepsei în genere le ignoră cu desăvârșire, neindicându-le cel puțin formal în decizie, ce în opinia recurentului atestă că, individualizarea pedepsei s-a efectuat în afara cadrului legal.

Potrivit recursului declarat, o altă gravă eroare a instanței de apel, este că această din urmă s-a limitat doar la enumerarea și expunerea conținutului probelor, fără a le aprecia după intimitate ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor, în ansamblul și interconexiunea lor, fără a indica circumstanțele ce determină concluzionarea de admitere parțială a învinuirii și de respingere a versiunii înaintate de apărare.

Recurentul indică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar ce țin de personalitatea inculpatului, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, în special la individualizarea pedepsei prin prisma faptului examinării cauzei în procedură simplificată, iar justa apreciere contribuie la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces și individualizarea corectă a pedepsei ce urma a fi aplicată. Consideră recurentul că este omisiunea instanței de apel de a face o analiză a probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte, ce constituie o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor, urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei în instanța de apel.

Subliniază recurentul că, procedând în asemenea mod, instanța de apel a admis încălcarea art. 6 § 1 CEDO, potrivit căruia ... orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat, din motiv că instanța de apel a adoptat o decizie legală și motivată.

7. Examinând admisibilitatea recursurilor declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzie că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din considerentele ce urmează.

Conform prevederilor art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza *temeiurilor* în vigoare la data depunerii recursului.

7.1. În speță se constată că recurenții avocatul Popa Marin și inculpatul Belei Ion s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246

din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și au declarat recursul în termen (la 07.04.2023).

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

În speță se reține, că potrivit recursului declarat de către **avocatul Marin Popa și de inculpatul Belei Ion**, recurenții au indicat temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data depunerii recursului, până la modificările introduse prin Legea nr. 246 din 31.07.2023), și din textul recursului rezultă că recurenții își manifestă dezacordul cu soluția instanței de fond și a instanței de apel, menționând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și anume din care motiv nu s-a putut fi aplicată pedeapsa cu suspendare condiționată și din care motiv în baza art.266 Cpd penal, nu a putut fi aplicată pedeapsa cu amendă.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată atestă că motivele invocate de recurenți în argumentarea recursului decalrat de către avocatul Marin Popa și inculpat, nu s-a confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt invocate eventuale erori de drept concrete și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei, referitor la individualizarea pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea avocatul și inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală

și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens la probleme esențiale ale cauzei (*pct. 4. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

7.2. Referitor la recursul declarat de către *avocatul Denis Ipatii*, completul de judecată reține că, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, un complet din 3 judecători declară inadmisibil recursul dacă recursul este tardiv.

În consecutivitate, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Sub acest aspect se atestă că, recursul declarat de către avocatul Denis Ipatii este înaintat în interesele inculpatului Belei Ion, iar conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 17.01.2023, în prezența inculpatului și avocatului Marin Popa, anunțând că decizia motivată va fi pronunțată public la 21 martie 2023 (*vol. III, f.d. 26, pct. 4. din decizie*).

Astfel, instanța de apel a pronunțat și a comunicat public decizia motivată la data de 21 martie 2023, însă inculpatul nu s-a prezentat la pronunțarea deciziei (*vol. III, f.d. 26*), ultimului fiindu-i expediată copia deciziei motivate prin poștă (*vol. III, f.d. 49*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 21 martie 2023, iar termenul de **2 luni** pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 21 mai 2023.

Totodată, recursul ordinar al avocatului Denis Ipatii, a fost **expediat prin poșta electronică la data de 27 octombrie 2023** și la aceeași dată înregistrat la Curtea Supremă de Justiție, adică a fost depus peste termenul prevăzut de lege (*vol. III, f.d. 71-77, pct. 4., 5.1 din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării publice prin comunicare a deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de declarare a recursului este stabilită prin lege.

Acest termen nu poate fi prelungit de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este tardiv.

8. Conducându-se de prevederile art. 431, 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), completul de judecată a Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul Marin Popa și de inculpatul Belei Ion Anton împotriva deciziei din 17 ianuarie 2023 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, ca fiind vădit neîntemeiat.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Denis Ipatii în interesele lui Belei Ion, împotriva deciziei din 17 ianuarie 2023 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe Belei Ion Anton, pe motiv că este tardiv.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Sergiu Daguța

Ghenadie Eremciuc